

Wiadomości Lekarskie

Official journal of the Polish Medical Association

Memory of
dr Władysław
Biegański

VOLUME LXXV, ISSUE 6, JUNE 2022

Since 1928

ALUNA Publishing House

Wiadomości Lekarskie is abstracted and indexed in: PUBMED/MEDLINE, SCOPUS, EMBASE, INDEX COPERNICUS,
POLISH MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE, POLISH MEDICAL BIBLIOGRAPHY

Copyright: © ALUNA Publishing House.

Articles published on-line and available in open access are published under Creative Common Attribution-Non Commercial-No Derivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0) allowing to download articles and share them with others as long as they credit the authors and the publisher, but without permission to change them in any way or use them commercially.

Wiadomości Lekarskie monthly journal

You can order the subscription for the journal from Wydawnictwo Aluna by:

prenumerata@wydawnictwo-aluna.pl
Wydawnictwo Aluna
Z.M. Przesmyckiego 29
05-510 Konstancin-Jeziorna
Poland

Place a written order first.

If you need, ask for an invoice.

Payment should be done to the following account of the Publisher:

account number for Polish customers (PLN):

82 1940 1076 3010 7407 0000 0000

Credit Agricole Bank Polska S. A., SWIFT: AGRIPPLR

account number for foreign customers (EURO):

57 2490 0005 0000 4600 7604 3035

Alior Bank S. A.: SWIFT: ALBPPLPW

Subscription of twelve consecutive issues (1-12):

Customers in Poland: 480 PLN/year

Customers from other countries: 360 EURO/year

Wiadomości Lekarskie

Editor in-Chief:

Prof. Władysław Pierzchała

Deputy Editor in-Chief:

Prof. Aleksander Sieroń

Statistical Editor:

Dr Lesia Rudenko

Managing Editor:

Agnieszka Rosa – amarosa@wp.pl

International Editorial Office:

Nina Radchenko (editor)

– n.radchenko@wydawnictwo-aluna.pl

Polish Medical Association (Polskie Towarzystwo Lekarskie):

Prof. Waldemar Kostewicz – President PTL

Prof. Jerzy Woy-Wojciechowski – Honorary President PTL

International Editorial Board – in-Chief:

Marek Rudnicki

Chicago, USA

International Editorial Board – Members:

Kris Bankiewicz	San Francisco, USA	George Krol	New York, USA
Christopher Bara	Hannover, Germany	Krzysztof Łabuzek	Katowice, Poland
Krzysztof Bielecki	Warsaw, Poland	Jerzy Robert Ładny	Białystok, Poland
Zana Bumbuliene	Vilnius, Lithuania	Henryk Majchrzak	Katowice, Poland
Ryszarda Chazan	Warsaw, Poland	Ewa Małecka-Tendera	Katowice, Poland
Stanislav Czudek	Ostrava, Czech Republic	Stella Nowicki	Memphis, USA
Jacek Dubiel	Cracow, Poland	Alfred Patyk	Gottingen, Germany
Zbigniew Gasior	Katowice, Poland	Palmira Petrova	Yakutsk, Russia
Mowafaq Muhammad Ghareeb	Baghdad, Iraq	Krystyna Pierzchała	Katowice, Poland
Andrzej Gładysz	Wrocław, Poland	Tadeusz Płusa	Warsaw, Poland
Nataliya Gutorova	Kharkiv, Ukraine	Waldemar Priebe	Houston, USA
Marek Hartleb	Katowice, Poland	Maria Siemionow	Chicago, USA
Roman Jaeschke	Hamilton, Canada	Vladyslav Smiianov	Sumy, Ukraine
Andrzej Jakubowiak	Chicago, USA	Tomasz Szczepański	Katowice, Poland
Oleksandr Katrushov	Poltava, Ukraine	Andrzej Witek	Katowice, Poland
Peter Konturek	Saalfeld, Germany	Zbigniew Wszolek	Jacksonville, USA
Jerzy Korewicki	Warsaw, Poland	Vyacheslav Zhdan	Poltava, Ukraine
Jan Kotarski	Lublin, Poland	Jan Zejda	Katowice, Poland

Distribution and Subscriptions:

Bartosz Guterman prenumerata@wydawnictwo-aluna.pl

Graphic design / production:

Grzegorz Sztank

www.red-studio.eu

Publisher:

ALUNA Publishing House

ul. Przesmyckiego 29,

05-510 Konstancin – Jeziorna

www.wydawnictwo-aluna.pl

www.wiadomoscilekarskie.pl

www.wiadlek.pl

FOR AUTHORS

1. The monthly "Wiadomości Lekarskie" Journal is the official journal of the Polish Medical Association. Original studies, review papers as well as case reports are published.
2. In 2022, the cost of publishing the manuscript is PLN 1,500 plus 23% VAT. From 2022, the publication costs for foreign authors amount to EUR 450, of which EUR 50 is payable with the submission of the article (includes the costs of review, anti-plagiarism system, English language level assessment, checking the compliance of the manuscript with the regulations of the publishing house, etc.), and the remaining EUR 400 - after accepting the article for publication. Thanks to obtaining funding for authors from Ukraine, the cost of publication for Ukrainian authors is EUR 350. EUR 50 is payable together with the submission of the article, and EUR 300 - after accepting the article for publication. The publisher issues invoices. If the first author of the manuscript is a member of the Editorial Board, we do not charge a fee for printing the manuscript. Membership of the Polish Medical Association with documented paid membership fees for the last 3 years is also exempt from publication fee.
3. Only papers in English are accepted for publication. The editors can help in finding the right person for translation or proofreading.
4. Papers should be sent to the editor via the editorial panel (Editorial System), available on the journal's website at <https://www.wiadlek.pl>. In order to submit an article, free registration in the system is necessary. After registration, the author should follow the instructions on the computer screen.
5. All editorial work is under control and using the editorial panel. This applies in particular to sending manuscripts, correspondence between the editor and author and the review process. In special cases, the editor may agree to contact outside the panel, especially in case of technical problems.
6. Acceptable formats for individual elements of the article are as follows:
 - A) Content of the article – doc, docx, rtf, odt.
 - B) Tables – doc, docx, rtf, odt
 - C) Figures – JPG, GIF, TIF, PNG with a resolution of at least 300 dpi
 - D) Captions for figures and tables.
 These elements are sent to the editor separately using the editorial panel. References and article metadata such as titles, keywords, abstracts etc. are supplemented by the author manually in the editorial panel in appropriate places.
7. The volume of original papers – including figures and references – must not exceed 21,600 characters (12 pages of typescript), and review papers – up to 28,800 characters (16 pages).
8. The original manuscript should have the following structure: Introduction, Aims, Material and methods, Results, Discussion and Conclusions which cannot be a summary of the manuscript.
9. When using abbreviations, it is necessary to provide the full wording at the first time they are used.
10. In experimental manuscripts in which studies on humans or animals have been carried out, as well as in clinical studies, information about obtaining the consent of the Ethics Committee should be included.
11. The Editorial Board follow the principles contained in the Helsinki Declaration as well as in the Interdisciplinary Principles and Guidelines for the Use of Animals in Research, Testing and Education, published by the New York Academy of Sciences Ad Hoc Committee on Animal Research. All papers relating to animals or humans must comply with ethical principles set out by the Ethics Committee.
12. The abstract should contain 150-250 words. Abstracts of original, both clinical and experimental, papers should have the following structure: Aims, Material and methods, Results, Conclusions. Do not use abbreviations in the title or the abstract. The abstract is pasted or rewritten by the authors into the appropriate field in the application form in the editorial panel.
13. Keywords (3-5) should be given according to MeSH (Medical Subject Headings Index Medicus catalogs – <http://www.nlm.nih.gov/mesh/MBrowser.html>). Keywords cannot be a repetition of the title of the manuscript.
14. Illustrative material may be black and white or color photographs, clearly contrasting or drawings carefully made on a white background. With the exception of selected issues, the Journal is printed in shades of gray (black and white illustrations).
15. The content of the figures, if present (e.g. on the charts), should also be in English
16. Links to all tables and figures (round brackets) as well as references (square brackets) the author must place in the text of the article.
17. Only references to which the author refers in the text should be included in the list of references ordered by citation. There should be no more than 30 items in original papers and no more than 40 items in review papers. Each item should contain: last names of all authors, first letters of first names, the title of the manuscript, the abbreviation of the journal title (according to Index Medicus), year, number, start and end page. For book items, please provide: author's (authors') last name, first letter of the first name, chapter title, book title, publisher, place and year of publication. It is allowed to cite websites with the URL and date of use of the article, and if possible the last names of the authors. Each literature item should have a reference in the text of the manuscript placed in square brackets, e.g. [1], [3-6]. Items should be organized as presented in Annex 1 to these Regulations.
18. When submitting the article to the editor, the authors enclose a statement that the work was not published or submitted for publication in another journal and that they take full responsibility for its content, and the information that may indicate a conflict of interest, such as:
 1. financial dependencies (employment, paid expertise, consulting, ownership of shares, fees),
 2. personal dependencies,
 3. academic and other competition that may affect the substantive side of the work,
 4. sponsorship of all or part of the research at the stage of design, collection, analysis and interpretation of data, or report writing.
19. The authors in the editorial panel define their contribution to the formation of scientific work according to the following key:
 - A – Work concept and design
 - B – Data collection and analysis
 - C – Responsibility for statistical analysis
 - D – Writing the article
 - E – Critical review
 - F – Final approval of the article.
20. In the editorial panel along with the affiliation, the author also gives her or his ORCID number.
21. The Journal is reviewed in double, blind review mode. The submitted papers are evaluated by two independent reviewers and then qualified for publishing by the Editor-in-Chief. Reviews are anonymous. The authors receive critical reviews with a request to correct the manuscript or with a decision not to qualify it for publishing. The procedure for reviewing articles is in line with the recommendations of the Ministry of Science and Higher Education contained in the paper "Good practices in review procedures in science" (Warsaw 2011). Detailed rules for dealing with improper publishing practices are in line with COPE guidelines. The publishing review rules are in the Review Rules section.
22. Each manuscript is subject to verification in the anti-plagiarism system.
23. Manuscripts are sent for the author's approval. The author's corrections should be sent within the time limit indicated in the system. No response within the given deadline is tantamount to the author's acceptance of the submitted material. In special cases, it is possible to set dates individually.
24. Acceptance of the manuscript for publishing means the transfer of copyright to the Aluna Publishing House (Aluna Anna Łuczynska, NIP 5251624918).
25. Articles published on-line and available in open access are published under Creative Commons Attribution-Non Commercial-No Derivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0) allowing to download articles and share them with others as long as they credit the authors and the publisher, but without permission to change them in any way or use them commercially.
26. The authors receive a free PDF of the issue in which their manuscript is enclosed, and on request – a printed copy. The printed copy is sent to the address indicated by the authors as the correspondence address.
27. Manuscripts not concordant with the above instructions will be returned to be corrected.
28. The editors do not return papers which have not been commissioned.
29. The editors take no responsibility for the contents of the advertisements.

CONTENTS

EDITORIAL ARTICLES

REVIEW ARTICLES

- Viacheslav M. Zhdan, Iryna A. Holovanova, Maksym V. Khorosh, Inna V. Bielikova, Natalia A. Lyakhova
ANALYSIS OF THE LEGISLATIVE ACTIVITY OF THE MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR IN 2022 1425

ORIGINAL ARTICLES

- Ruslana M. Orlovska, Vasyl I. Popovych, Ivanna V. Koshel, Olexandr O. Bondarenko
FEATURES OF THE CONNECTIVE TISSUE COMPONENT OF THE PALATINE TONSILS IN PATIENTS WITH RECURRENT TONSILLITIS 1434
- Oleksandr Yu. Ioffe, Stepan L. Kindzer, Mykola S. Kryvopustov, Yuri A. Dibrova, Yuri P. Tsiura, Mykhailo O. Havrylchenko, Oleg V. Lobanov
SURGICAL ISCHEMIC ASPECTS OF COVID-19: MANAGEMENT OF PATIENTS WITH COVID TOES AND FINGERS 1439
- Grygoriy P. Griban, Olena O. Kosheleva, Olena O. Mitova, Alla M. Harlinska, Olena V. Solodovnyk, Bogdan S. Semeniv, Kostiantyn V. Pronenko
PHYSICAL DEVELOPMENT OF STUDENTS AS AN INDICATOR OF THE PHYSICAL EDUCATION SYSTEM FUNCTIONING IN THE EDUCATIONAL INSTITUTION 1446
- Yulia G. Kolenko, Tetiana O. Timokhina, Olesya V. Lynovytska, Konstantin O. Mialkivskyi, Nina S. Khrol
EPIDEMIOLOGICAL SITUATION OF PRE-CANCER DISEASES OF THE ORAL MUCOUS IN UKRAINE 1453
- Elzbieta Ewa Szczygieł-Pilut, Anna Zajączkowska-Dutkiewicz, Daniel Pilut, Jarosław Dutkiewicz
HYPERAMMONAEMIA AND COGNITIVE IMPAIRMENT IN EPILEPSY PATIENTS TREATED WITH VALPROIC ACID – PRELIMINARY STUDY 1459
- Galina A. Yeroshenko, Alona S. Grygorenko, Kostyantyn V. Shevchenko, Olga D. Lysachenko, Nataliia T. Maksymenko, Angela V. Vatsenko, Olena V. Klepets
THE FEATURES OF THE NORMAL ULTRASTRUCTURE OF THE RAT DUODENUM AND UNDER THE COMBINED EFFECT OF THE FOOD ADDITIVES COMPLEX 1466
- Inna V. Baranets, Nataliya G. Pakhomova, Ivan M. Okhrimenko, Olha H. Hubar, Valentyna S. Padun, Larysa V. Drozd, Iryna A. Holovanova
COMPREHENSIVE APPROACH IN CORRECTIONAL WORK WITH OLDER PRESCHOOL CHILDREN WITH SPEECH DISORDERS 1471
- Liliia V. Burya, Nataliia V. Moisieieva, Anna A. Kapustianska, Andrii V. Vakhnenko, Iryna M. Zviagolska, Mariia O. Rumiantseva
NEUROMETABOLIC STRATEGY OF PHARMACOTHERAPY FOR PATIENTS WITH SERONEGATIVE ARTHRITIS 1477
- Mariia V. Kryvopustova
PREDICTION OF ASTHMA CONTROL STATUS IN SCHOOL-AGE CHILDREN SENSITIZED TO CAT ALLERGENS 1481
- Maksym M. Potyazhenko, Tetiana V. Nastroga, Nina L. Sokolyuk, Oksana Ye. Kitura, Nelya M. Motorna, Angelina S. Korpan
EFFICIENT COMPREHENSIVE TREATMENT OF CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE EXACERBATION AND POSTCOVIDAL SYNDROME IN ELDERLY PATIENTS 1486
- Volodymyr H. Hryn, Vitaliy S. Drabovskiy, Dmytro A. Sytnik, Roman M. Ryabuscho, Mykola M. Riabuscho, Serhii M. Bilash, Bohdan I. Gonzhak
PECULIARITIES OF MORPHOETIOPATHOGENESIS OF ACUTE APPENDICITIS AND CONSEQUENCES AFTER APPENDECTOMY 1492
- Ivan M. Okhrimenko, Victoria A. Shtykh, Hanna L. Boiko, Yurii V. Novytskyi, Olha M. Pasko, Liudmyla M. Prudka, Tetyana V. Matienko
CADETS' PHYSICAL HEALTH AND PSYCHO-EMOTIONAL STATE DURING COMBAT SPORT TRAINING 1500
- Igor M. Skrypnyk, Ganna S. Maslova, Tetiana V. Lymanets, Roman I. Skrypnyk
THE OVERWEIGHT AND OBESITY ROLE IN THE OCCURRENCE OF CHEMOTHERAPY-INDUCED HEPATOTOXIC REACTIONS IN PATIENTS WITH ACUTE MYELOID LEUKEMIA 1506
- Oksana K. Kornosenko, Iryna V. Taranenko, Yevheniia Yu. Shostak, Yuliia V. Zaitseva, Oleksandr V. Petryshyn
PROJECTING OF COMPLEX HEALTH TRAINING FOR MATURE MEN WITH METABOLIC SYNDROME 1512
- Andrii A. Rebryna, Anatolii A. Rebryna, Natalia A. Lyakhova, Iryna I. Shaposhnikova, Svitlana M. Korsun, Liudmyla V. Shuba, Victoria V. Shuba
ANALYSIS OF STUDENTS' HEALTH INDICATORS IN THE COURSE OF PHYSICAL EDUCATION CLASSES WITH A SPORTS FOCUS 1519
- Haliia M. Mustafina, Ivan I. Starchenko, Boris M. Fylenko, Volodymyr M. Koka, Valentyna V. Cherniak, Nataliia V. Roiko, Serhiy A. Proskurnya
MORPHOLOGICAL FEATURES OF THE LIVER PARENCHYMA IN THE EXPERIMENTAL SUPPLEMENTATION OF RATION WITH THE FOOD ADDITIVES 1525
- Oksana V. Kononova, Tetiana O. Timokhina, Anatolii V. Borysenko
CHANGES IN IMMUNOLOGICAL INDICATORS UNDER THE INFLUENCE OF TREATMENT OF GENERALIZED PERIODONTITIS IN PATIENTS WITH MANIFESTATIONS OF PSYCHOEMOTIONAL STRESS 1529

Valery G. Arefiev, Viktor G. Riabchenko, Volodymyr M. Pidliachyi, Iryna V. Zenina, Mariia A. Redkina, Serhii M. Novik, Vasyl D. Hohots APPROPRIATE LEVELS OF PHYSICAL CAPACITIES DEVELOPMENT IN ADOLESCENTS WITH DIFFERENT STATE OF HEALTH	1534
Vitalii I. Liakhovskiy, Arkhyp V. Sydorenko, Roman M. Riabushko COMPLICATIONS AND EVALUATION OF QUALITY OF LIFE IN PATIENTS AFTER LESS-INVASIVE TREATMENT OF VARICOSE VEINS OF THE LOWER EXTREMITIES	1540
Volodymyr Hryn, Yuriy Kostylenko, Viktoriia Pinchuk, Valeriy Zhamardiy, Viktoriia Donchenko, Olha Honchar, Oksana Hordiienko EXPERIMENTAL ANALYSIS OF WAYS OF VIRAL INFECTIONS INTO THE HUMAN BODY	1544
Ihor V. Ksonz, Denys V. Khmylevskiy, Ievhen M. Grytsenko PROGRAMMED LAPAROSCOPY IN THE OF DIFFUSE APPENDICULAR PERITONITIS TREATMENT OF CHILDREN	1550
Roman I. Skrypnyk, Ganna S. Maslova, Igor N. Skrypnyk THE EFFECT OF S-ADEMETHIONINE ON PLASMA CITRULLINE LEVEL DURING CHEMOTHERAPY-INDUCED OXIDATIVE STRESS IN PATIENTS WITH CHRONIC LYMPHOPROLIFERATIVE DISORDERS	1553
Serhii M. Bilash, Svitlana V. Donchenko, Olena M. Pronina, Mykhailo M. Koptev, Yaryna O. Oliinichenko, Valentyna V. Onipko, Volodymyr I. Ischenko MORPHOMETRIC FEATURES OF THE ELEMENTS OF THE HEMOMICROCIRCULATORY BED IN THE CORTEX OF THE ADRENAL GLANDS INFLUENCED BY THE FOOD ADDITIVES COMPLEX	1558
Sergei O. Guryev, Olexiy S. Solovyov, Dmitriy M. Lysun, Natalia I. Iskra, Vitaly A. Kushnir, Andriy I. Tsvyakh, Nataliia O. Marchenkova RISK-ORIENTED ANALYSIS OF LIMB LOSS IN VICTIMS OF MODERN HOSTILITIES	1564
Liudmyla I. Voloshyna, Oleksandr A. Toropov, Ihor V. Boyko, Pavlo I. Yatsenko, Dmitriy V. Steblovskiy, Olha P. Bukhanchenko, David S. Avetikov COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF CLINICAL INDICATORS OF THE CONDITION OF SCAR TISSUE OF THE FACIAL SKIN AT DIFFERENT STAGES OF THE POSTOPERATIVE PERIOD DEPENDING ON THE CHRONOTYPE OF THE PERSON	1569
REVIEW ARTICLES	
Valentin N. Dvornik, Nataliia N. Deviatkina, Roman N. Opatsky, Vyacheslav V. Garkusha, Rostislav Yu. Molchanov PECULIARITIES IN PERFORMING MEDICAL EXAMINATION TO ASSESS THE EXTENT OF ALCOHOL INTOXICATION OF DRIVERS ACCORDING TO THE LEGISLATION OF UKRAINE AND SOME OTHER COUNTRIES	1573
Anna V. Fastivets, Anatoliy V. Emetc, Yevheniia O. Skrinnik, Oleksandr V. Petryshyn INTRODUCTION OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN EDUCATIONAL PROCESS OF FUTURE SPECIALISTS IN PHYSICAL THERAPY AND ERGO THERAPY	1578
Volodymyr Hryn, Kseniia Yudina, Viktoriia Donchenko, Valeriy Zhamardiy, Viktoriia Horoshko EPONYMOUS TERMS IN THE MORPHOLOGY OF ANGIOARCHITECTONICS OF THE HUMAN HEAD	1583
Oksana I. Krasnova, Iryna A. Holovanova, Svitlana M. Tanianskaia, Tetiana V. Pluzhnikova, Mariia O. Rummyantseva, Oleh H. Krasnov STRATEGY FOR THE DEVELOPMENT OF PEDIATRIC SERVICE AT THE LEVEL OF MEDICAL INSTITUTION POLTAVA	1592
CASE STUDIES	
Denys Kapustianskyi, Ihor Ivanytskyi, Tetiana Ivanytska, Valeriy Zhamardiy, Viktoriia Donchenko DIFFERENTIAL DIAGNOSIS OF SOFT TISSUE TUMORS	1596
ABSTRACT BOOK	
ALL UKRAINIAN SCIENTIFIC AND PRACTICAL ABSENTEE CONFERENCE WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION "POLTAVA'S DAYS OF PUBLIC HEALTH" MAY 27, 2022, POLTAVA, UKRAINE	1600

ЗАСТОСУВАННЯ «МЕТОДУ ВІДВОЛІКАННЯ» НА ПРИЙОМІ У СТОМАТОЛОГА ДЛЯ ДІТЕЙ, ЩО ЗАЗНАЛИ ВПЛИВУ ВОЄННОГО СТАНУ

THE USE OF «DISTRACTION METHOD» AT THE DENTIST'S RECEPTION OF CHILDREN AFFECTED BY MARTIAL LAW

Ольга В. Шешукова, Валентина П. Труфанова, Тетяна В. Поліщук, Аліна І. Максименко, Софія С. Бауман, Катерина С. Казакова, Анна С. Мосієнко

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ПОЛТАВА, УКРАЇНА

Olga V. Sheshukova, Valentina P. Trufanova, Tetyana V. Polishchuk, Alina I. Maksymenko, Sofia S. Bauman, Kateryna S. Kazakova, Anna S. Mosienko

POLTAVA STATE MEDICAL UNIVERSITY, POLTAVA, UKRAINE

Вступ: Під час воєнного стану діти належать до найвразливішої категорії населення. Перебуваючи в небезпеці, зазнаючи впливу тривалого стресового стану, дитина не отримує повноцінних умов для розвитку. Через відчуття тривоги, напруги, страху, невизначеності ускладнюється процес соціалізації дитини. Діти, які вимушені бути переміщеними із зони активних бойових дій, стикаються з проблемою соціальної адаптації, перебуваючи в нових соціальних умовах.

Мета: Ознайомити з особливостями менеджменту поведінки дитини, що зазнала впливу воєнного стану на прийомі у лікаря-стоматолога.

Матеріали та методи: Майже всі батьки погодяться, що часто складно переконати дитину, навіть в мирний час, не боятися лікарів і стоматолога в тому числі. Страх маленького пацієнта перед лікуванням зубів виникає незалежно від можливих відчуттів під час прийому, та від виду виконуваних процедур. Ситуація воєнного стану вкрай негативно впливає на здатність дитини до співпраці з лікарем-стоматологом. Найчастіше в цей період діти контактують з стоматологом вимушено, з приводу нагальної потреби в лікуванні, а не в профілактичних цілях. тому умовах надзвичайної ситуації найбільшої актуальності набуває налагодження системи комунікації між дітьми, їхніми батьками та лікарем – стоматологом, що в подальшому дасть змогу завоювати довіру у дитини. Важливою метою роботи лікаря-стоматолога дитячого є поступове, покрокове проведення дитини через стоматологічне лікування для здобуття нею позитивного відношення до стоматології.

Результати: Від того, чи зуміє лікар завоювати довіру дитини, залежить успіх подальших взаємин із стоматологом. У деяких дітей попередній досвід перебування в стоматологічному кабінеті викликає тривогу та негативне відношення до стоматолога. В більшості випадків такими контрольованими, але наляканими дітьми можна управляти без використання медичних препаратів.

Навіть у екстремальній ситуації лікуванню повинна передувати загальна бесіда, що доведе батькам план лікування дитини, його обсяг та необхідність профілактичних заходів. Поряд з профілактикою карієсу і роз'яснювальними бесідами з батьками, необхідно мотивувати дитину до стоматологічного лікування вже уражених карієсом зубів. Для встановлення довірчих стосунків між маленьким пацієнтом і лікарем-стоматологом надійним другом може стати «Твінкі Стар» - унікальний кольоровий пломбувальний матеріал фірми VOCO (Німеччина). Завдяки застосуванню різнокольорового матеріалу у дитини страх від відвідування клініки поступово змінюється на інтерес. Причиною тому стають кольорові пломби. Від думки про те, що зуб можна розфарбувати, діти перебувають у захваті. вони беруть активну участь в процесі лікування, а саме самостійно вибирають колір майбутньої пломби - рожевий, золотий, зелений, синій, срібний, лимонний або помаранчевий. Вибір кольорової пломби позитивно налаштовує дитину на лікування і вони забувають про страх в кабінеті стоматолога. Твінкі Стар створений на композитній VOCO-технології, що особливо зарекомендувала себе при лікуванні тимчасових зубів у дітей. Твінкі Стар має наступні характеристики: висока біосумісність, відмінна адгезія і красива адаптація, низька абразія, вивільнення фтору – профілактика вторинного карієсу, швидке і прости внесення із капсули, добре полірується, вісім яскравих, ефектних і блискучих відтінків. Одним з важливих ефектів від застосування цього матеріалу є те, що діти позбавляються страху до стоматолога.

Як приклад, наводимо клінічну ситуацію: з сім'ї тимчасово переміщених осіб пацієнт Давид, 6 років, має 8 зубів уражених карієсом. Декілька попередніх візитів до лікаря-стоматолога за місцем проживання не мали успіху. Давид не дозволяв лікарю провести огляд порожнини рота з використанням стоматологічних дзеркала та зонду. До прийому під час очікування дитина без покійна, з насторогою відноситься до медичних працівників, прислуховується до звуків, що долинають з кабінету, насторожено озиряється, тримається за руку мами. Асистент запросив Давида до кабінету під час лікування іншої дитини, яка не боїться стоматолога і продовжує лікування. Давид уважно спостерігав за процедурами протягом усього прийому, ми в свою чергу, детально коментували всі свої дії та розповідали про стоматологічний інструмент. Це дозволило нам зробити перший крок у встановленні довірливих стосунків і провести стоматологічне обстеження Давида. Перше відвідування на цьому було завершено, мамі надали рекомендації з гігієни порожнини рота. На наступний день проведено препарування каріозної порожнини в зубі 7 за допомогою екскаватора. До препарування дитині були продемонстровані різнокольорові пломби на моделі щелепи. Наступним кроком у лікуванні був вибір кольору пломби. Давид вибрав першу пломбу зеленого кольору. Результат пломбування дитина могла побачити у люстерці і із задоволенням продемонстрував «кольоровий» зуб мамі. Дитина з нетерпінням чекала наступного візиту до стоматолога. Після остаточного завершення лікування Давид був щасливий і залюбки погодився продемонструвати свої пломби. Санация порожнини рота проведена в чотири відвідування.

Висновки: Лікувальний процес дитини, яка зазнала впливу екстремальної ситуації, у дитячого стоматолога пов'язаний із рядом психологічних проблем і потребує їх методологічно правильного вирішення Лікар - стоматолог дитячий повинен бути хорошим психологом, щоб знайти індивідуальний психологічний підхід, одним з яких є метод відволікання, до кожної дитини і провести якісно лікування.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: діти, дистракційний метод, стоматологічна допомога.

KEY WORDS: children, distraction method, dental care.

НАДАННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ПІД СЕДАЦІЄЮ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

PROVISION OF DENTAL CARE FOR CHILDREN UNDER SEDATION IN TODAY'S CONDITIONS

Ольга В. Шешукова, Тетяна В. Поліщук, Анна С. Мосієнко, Валентина П. Труфанова, Аліна І. Максименко, Катерина С. Казакова, Софія С. Бауман

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, ПОЛТАВА, УКРАЇНА

Olga V. Sheshukova, Tetyana V. Polishchuk, Anna S. Mosienko, Valentina P. Trufanova, Alina I. Maksymenko, Kateryna S. Kazakova, Sofia S. Bauman

POLTAVA STATE MEDICAL UNIVERSITY, POLTAVA, UKRAINE

Вступ: Дитина є складною біосоціальною істотою, всі органи і системи якої знаходяться в стані постійного розвитку та перебудови, крайньої нестабільної рівноваги. Тому відчуття болю і страху має виражений вплив на його організм.

Більшість стоматологічних втручань супроводжується більшовими відчуттями більшої чи меншої інтенсивності, тому знеболення є однією із найбільш актуальних проблем стоматології, а особливо дитячої стоматології. Надзвичайно важливо, щоб візит до стоматолога в дитинстві та підлітковому віці мав позитивний характер, тому що цей дитячий досвід залишає значний слід у дорослому віці відносно сприйняття необхідності відвідування стоматолога.

Завдяки застосуванню седації для препарування зубів у стоматології, багатьом маленьким пацієнтам вдається позбутися страху перед стоматологічним кабінетом, що роками формувався. СEDAЦІЮ використовують у стоматології в тих випадках, коли дитині має бути відпрепаруваний не один, а кілька зубів відразу - це скорочує не тільки кількість відвідувань стоматологічної клініки, але й кількість препаратів, які використовуються для анестезії, що також сприятливо позначається на здоров'ї пацієнта.

Мета: Вивчити скорочення строків санації дітей із субкомпенсованою та декомпенсованою формами активності карієсу на можливість усунення негативного відношення до стоматологічних маніпуляцій при застосуванні седації.

Матеріали та методи: Нами проліковано під седацією 19 пацієнтів із субкомпенсованою та декомпенсованою формами активності карієсу у віці від 2 до 8 років. Дослідження проводилося на базі КП «МДКСП ПМР». Для порівняння були вибрані сліпим методом історії хвороб 38 дітей того ж віку, які лікувалися традиційно.

Результати: Всі діти при первинному зверненні були обстежені педіатром та виключені всі можливі протипоказання до загального знеболення. Лікування дітей при традиційному методі лікування (тобто без застосування загального знеболення) необхідна кількість відвідувань становила 5-7 прийомів. При лікуванні під седацією скорочувались до 1-2 відвідувань. У 78% дітей не сформувалося негативне відношення до стоматологічних маніпуляцій, що надало можливість проводити подальшу санацію порожнини рота без застосування загального знеболення. Відсутність страху у дитини сприяло в подальшому формуванню довірливих відносин між лікарем та дитиною, що полегшило виконання лікувальних маніпуляцій, яке, в свою чергу, підвищило якість лікування.

Висновки: Застосування загального знеболення на амбулаторному прийомі дає можливість скоротити кількість відвідувань та підвищити якість лікування із мінімальним психо-емоційним стресом, як для дитини так і для лікаря.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: діти, седація, стоматологічна допомога.

KEY WORDS: children, sedation, dental care.

Kliniki Pallas specjalizują się w okulistyce i medycynie estetycznej. Zatrudniamy ponad 350 pracowników w 18 lokalizacjach i jesteśmy jednym z wiodących świadczeniodawców w Szwajcarii. Poprzez innowacje stale rozwijamy naszą ofertę usług w tych dziedzinach. Czy to poprzez nowe metody leczenia, sprzęt, dodatkowe lokalizacje i współpracę, a może poprzez współpracę z Państwem w najbliższej przyszłości?

W celu uzupełnienia istniejącego zespołu w naszej grupie w lokalizacjach **Olten, Aarau i Solothurn** poszukujemy osoby z inicjatywą i niezależną osobowością na stanowisko

specjalista oftalmologii (k/m/i) 60–100%

Główne obowiązki

Specjalista oftalmologii w naszych placówkach w Olten, Aarau lub Solothurn zapewnia profesjonalną obsługę medycznych konsultacji zachowawczych. Osoba ta będzie kompetentnie wykorzystywać swoje umiejętności we współpracy z obecnymi lekarzami specjalistami. Do jej obowiązków będzie należało zapewnienie naszym pacjentom optymalnej opieki. Wraz ze zgranym zespołem będzie świadczyć usługi medyczne na najwyższym poziomie. Będzie korzystać z szerokiej sieci wybitnych lekarzy, ciągłych szkoleń wewnętrznych i zewnętrznych oraz nowoczesnego środowiska pracy.

Profil kandydata

- Specjalizacja w dziedzinie oftalmologii
- Kilkuletnie doświadczenie w dziedzinie oftalmologii
- Przedsiębiorcze myślenie i działanie zorientowane na sukces i cel, z wysokim zrozumieniem jakości i obsługi
- Wysoka inteligencja emocjonalna i odporność w kontaktach z pacjentami, pracownikami oraz innymi partnerami wewnętrznymi i zewnętrznymi
- Umiejętność szybkiego rozpoznawania problemów i samodzielnego opracowywania rozwiązań
- Wybitne kompetencje doradcze w języku niemieckim, wyrażane w mowie i piśmie w sposób zrozumiały i adekwatny do adresata

Nasza oferta

W ramach udzielania konsultacji udostępniamy nowoczesną infrastrukturę, w której można profesjonalnie leczyć pacjentów, zarówno ambulatoryjnie, jak i stacjonarnie. Zapewniamy optymalne i jak najlepsze wsparcie podczas pracy. Oprócz uregulowanych godzin pracy (brak dyżurów nocnych i niedzielnych), które pozwalają na spędzanie czasu z rodziną i czas wolny, oferujemy także możliwości szkoleń wewnętrznych i zewnętrznych. Chętnie udzielimy dodatkowego wsparcia podczas stawiania pierwszych kroków w Szwajcarii.

Wykorzystując swoje wieloletnie doświadczenie, innowacyjność, a przede wszystkim umiejętność aktywnego słuchania, mogą Państwo naszym pacjentom pozwolić odczuć wyraźną różnicę.

Szukają Państwo wszechstronnej i ciekawej pracy w rodzinnej grupie przedsiębiorstw? Prosimy o przesłanie swojej aplikacji.

Dodatkowych informacji udziela pan Melvin Fankhauser, HR Recruiter/doradca HR ds. lekarzy, tel. +41 58 335 31 84 lub e-mail: melvin.fankhauser@pallas-kliniken.ch

